

споделена
визия

act
Асоциация за Свободен Театър

22.05.2017

Партньорства за творческа София

Доклад на външния наблюдател на проекта Виктор Янков

(заместник директор „международна дейност“, фондация “Пловдив 2019”)

Творческата сцена на София търси партньори за дългосрочни решения

Дълго време основният публичен дискурс за развитието на културната сцена в България артикулираше гилдийното обединение в сектора като ключов фактор за решаването на базови проблеми - от законодателни разпоредби до развитието на публики. В рамките на няколко години се рестартираха асоциации на фестивалите, музейните експерти, галеристите и се появиха театрални, кино и литературни сдружения, за да артикулират проблеми, да лобират и направят видими проблемите на съвременния културен пейзаж. Казвам рестарт, защото по своята първична мотивация те преповтарят модела от годините на планова икономика, гарантирана заетост и доминантна роля на публичния сектор като основен мотор на културната продукция - съюз на художници, журналисти, писатели, артисти и др.

Същевременно предизвикателствата на новата, динамична, пазарна среда на изкуствата постави този подход в състояние на невъзможност да се справи със свръх конкуренцията, да разбере новото поколение публика, медиите и градската среда е един космополитен, европейски контекст.

В срещата на 22 май „Партньорства за Творческа София“ събра представители на бизнеса, творчески организации и общината като даде ясен сигнал, че е превъзможнато клишетото за "неразбрания артист на държавна издръжка". Днес новото поколение културни мениджъри търсят експертиза в една много по-широка, междусекторна среда, в която на масата на "културният дискурс" стои бизнеса, рекламата, иновациите, технологичният и публичният сектор. В този дебат се търсят партньорства с визия за дългосрочни решения на конкретни проблеми, с ясно дефинирани срокове, мерители за качество и количество.

В три основни посоки ще разделя големите предизвикателства/клишета, с които "творческа София" се сблъсква и които трябва да реши чрез партньорства:

1. Общината - "Най-големият меценат в София"

2. Бизнесът - "Има нужда от ремонт в закона"

3. Европейската сцена за изкуства - "Все още стои зад бутикова витрина"

Участниците в срещата, работещи в две групи – 1 „Донорство, меценатство, дарителство“ и 2 „Дългосрочни партньорства“ на практика показаха преливане на интереси в ролите - спонсор/донор/партньор на творческата сцена. Изведените основни акценти на двете „кръгли маси“ след първата им среща показват, че те работиха върху едни и същи проблеми, през различни примери:

Основни акценти – от кръгла маса дългосрочни партньорства

1. 1. Създаване на платформа за образование в съвременни технологии и съвременни изкуства
2. 2. Създаване на Информационна платформа за култура на София
3. 3. Провеждане на юридически анализ на общинските и държавни стимули за бизнеса да се включи активно в културния живот на града.
4. 4. Създаване на „шаблон“, който представя творческата сцена от гледна точка на бизнеса

5. 5 Форум за свързване на новите технологии и съвременното изкуство

Основни акценти – от кръгла маса донорство, меценатство, дарителство

1. Ролята на туризма - нов местен данък
2. Обучение на хората на изкуството в бизнес умения, създаване на организация за споделен ресурс
3. Меценатски закон и промени - как да се поощри бизнеса
4. Устойчиво подпомагане на творчески проекти и утвърждаване на инициативи

Моята препоръка тук е всяка от двете маси да работи върху един конкретен казус в темата "Партньорства" и той да бъде съобразен с експертизата на участващите. Законодателни, юридически или счетоводни казуси да бъдат консултирани постфактум с професионалисти в сферата.

Конкретни препоръки:

1. Общината - "Най-големият меценат в София"

Ролята на представителите на Община София в подобен формат би следвало да бъде активно участие отвъд "консултация" относно действащите програми за финансиране на култура на столицата. Публичният сектор в съвременния европейски контекст е регулативен, буферен, партньорски - а не продуцентски. Независимият сектор търси и може да предложи иновативни методи за тристранно партньорство - култура-бизнес-община.

Пример - Гъвкав хедж фонд между ОС, бизнес партньор и творчески организации за стартиращи културни проекти, инициативи. Консултиран и журиран в партньорство с творческата сцена на София. Аналогични, сепарирани фондове за "международни проекти", "технологични иновации в културата", образователни, фондове, в които не повече от 50% са дотирани с публични средства. Подобен е форматът на Виена със създадения [departure fund](#) – който подкрепя творческите индустрии.

2. Бизнесът - "Има нужда от ремонт в закона"

Законодателни промени в данъчното облекчаване при спонсорство беше засегната и в двете групи като нужда на бизнеса. По мое мнение независимият сектор не е развил към днешна дата експертизата и мащаба си на действие, за да предприема стъпки от подобен мащаб. Дори да предположим, че той е генератор на дебат в тази посока, евентуалното данъчно облекчение, не е гарант, че това ще стимулира иновативни спонсорски политики в партньорство с културния сектор.

Моята препоръка тук е: Консултации и работа с рекламни агенции, сегментиране на компании в няколко базови категории (банки, телеком, енерго-разпределителни дружества, бързо оборотни стоки и др.) и индивидуални срещи с по-големите, традиционни бизнес партньори в сферата на културата. На следващ етап е възможна комуникация с различните бизнес камари – Българо-немска, австрийска, американска и т.н., в партньорство с културни институти и посолства в София.

3. Европейската сцена за изкуства - "Все още стои зад бутикова витрина"

За да бъде сцената на София адекватна на тенденциите на международната сцена, да се развият партньорства и местните културни оператори, да бъдат конкурентноспособни в европейското измерение на са необходими последователни политики на местно ниво. В централна и западна Европа програми на ЕК като „Творческа Европа“ са едни от основните икономически мотори. За жалост местните политики за финансиране на културни проекти не са адаптирани към подобни дългосрочни политики. В частност – Министерство на културата и общинските финансови механизми функционират на ежегодна база, което прави невъзможно дългосрочното финансово участие на българските културни оператори в международни платформи или мрежи, защото там проектите продължават средно по 3 години.

споделена
визия

act
Асоциация за Свободен Театър

Както е заложено в предложението за стратегия „Споделена Визия“ за свободната творческа сцена на София в приоритет 3 и 4, важен елемент за международното измерение на културни продукти в България би следвало да бъде ключова стъпка за развитие на творческата сцена:

- Дългосрочно финансиране на организации кандидатстващи по европейски програми, стимулиране на експертни групи и партньорски мрежи с други държави от ЕС
- Критерии за „износ“ на проекти, които кандидатстват по столични програми
- Отваряне на програми за международни бенефициенти (пример от Пловдив ЕСК 2019)

Първата среща изграждаща основа за „Партньорства за творческа София“ даде заявка за методичен и устойчив подход в процеса за развитие на творческата сцена в София. Подобен формат „експертни срещи“ на широк кръг заинтересовани страни е шанс темата за съвместни действия и инвестиции в културата да придобие видимост извън професионалните арт среди.

След по-малко от година през 2018 г. София ще бъде домакин на Председателството на Съвета ЕС и партньор през 2019 г. най-големият европейски културен проект в България „Пловдив ЕСК 2019“, което е шанс свободната творческа сцена да покаже устойчивото си развитие през последното десетилетие и България да застане активно на международната културна сцена.